

Sygn. akt VIII C 1675/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartek Męcina

Protokolant: sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w Ł.

przeciwko pozwanemu (...) Publicznemu Zespołowi (...) w K.

o zapłatę

1. uchyla nakaz zapłaty z dnia 27 stycznia 2015 r. wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie VIII Nc 9651/14 i oddala powództwo,
2. zasądza od powoda (...) S.A. w Ł. na rzecz pozwanego (...) Publicznego Zespołu (...) w K. kwotę 692 zł. (sześćset dziewięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 1675/15

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 17 grudnia 2014 roku powód (...) S.A. w Ł., reprezentowany przez radcę prawnego, wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Publicznego Zespołu (...) w K. kwoty 3.738,84 zł. z umownymi odsetkami w wysokości półtorakrotności stopy odsetek ustawowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 23 lipca 2013 r. zawarł z pozwanym porozumienie w sprawie spłaty zobowiązań z tytułu zawartych umów na dostawę towarów. Na mocy porozumienia nr (...) pozwany oświadczył, że jest dłużnikiem powoda z tytułu zobowiązań określonych w załączniku nr 1. Następnie strony ustaliły, że zastępują zobowiązania pozwanego wymienione w załączniku nr 1 zobowiązaniem pozwanego do spłaty zadłużenia na warunkach określonych w porozumieniu z dnia 23 lipca 2013 r. Wobec tego w ocenie powoda doszło do odnowienia dotychczasowego zobowiązania. Ponieważ pozwany nie wywiązał się z harmonogramu spłat, powód wystawił noty odsetkowe o nr (...), (...), (...) oraz (...). (...). Dochodzona pozvem kwota wynika właśnie z powyższych not odsetkowych.

(pozew- k. 17- 20)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 27 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi nakazał, aby (...) Publiczny Zespół (...) w K. zapłacił na rzecz powoda kwotę 3.738,84 zł. wraz z umownymi odsetkami w wysokości półtorakrotności stopy odsetek ustawowych od dnia 17 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 681 zł. tytułem zwrotu kosztów postępowania.

(nakaz zapłaty k. 51)

Pismem z dnia 11 marca 2015 r. (...) Publiczny Zespól (...) w K. wniósł zarzuty od powyższego nakazu zapłaty. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że (...) S.A. w Ł. nie posiada legitymacji czynnej do wytoczenia powództwa, gdyż czynność prawna w postaci porozumienia z dnia 23 lipca 2013 r. jest nieważna. W ocenie pozwanego, powód nie jest jego wierzycielem, ponieważ przedmiotowe porozumienie narusza przepis art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, zgodnie z którym wszelkie czynności prawne skutkujące zmianą wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej wymagają zgody organu założycielskiego. Umowy zawarte z naruszeniem wymienionego unormowania, tak jak w przypadku porozumienia z dnia 23 lipca 2013 r. są nieważne, gdyż organ założycielski (...) Publiczny Zespól (...) w K. nie wyraził zgody na zmianę wierzyciela pozwanego.

(zarzuty od nakazu zapłaty k. 63- 66)

W piśmie z dnia 5 maja 2015 r. stanowiącym odpowiedź na zarzuty od nakazu zapłaty, powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Powód podniósł, że strony zawierając w dniu 23 lipca 2013 r. porozumienie, dokonały odnowienia długu zgodnie z art. 506 § 1 kpc. Na skutek zawarcia porozumienia doszło do zastąpienia dotychczasowych wierzycieli powoda wobec pozwanego. Z powodu nowacji dotychczasowy stosunek prawny uległ umorzeniu. Pozwany potwierdził dotychczasowy dług i zmieniona została podstawa prawna zapłaty oraz termin. Zdaniem powoda zawarte przez strony w dniu 23 lipca 2013 r. porozumienie nie naruszyło art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej, gdyż nawet gdyby przyjąć, że czynności prawne, z których wynikały zobowiązania umorzone porozumieniem, były dotknięte wadami w świetle przepisów o działalności leczniczej, to odnowienie wady te zniweczyło. Powód zwrócił także uwagę, że po zawarciu porozumienia powód dokonywał spłat wierzycieli nim objętych. Wobec tego w ocenie powoda, (...) Publiczny Zespól (...) w K. podnosząc zarzut nieważności czynności prawnej w postaci porozumienia z 23 lipca 2013 r., nadużywa prawa. Na koniec powód powołał się na rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Łodzi w sprawie X GC 381/12, w którym uwzględniono powództwo (...) S.A.

(pismo procesowe k. 76- 80)

W dalszym toku postępowania strony nie zmieniły swoich stanowisk w sprawie. Na rozprawie w dniu 22 października 2015 r. pełnomocnicy stron podtrzymali swoje stanowiska.

(protokół rozprawy - k. 118)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23 lipca 2013 r. (...) Publiczny Zespól (...) w K. zawarł z (...) S.A. w Ł. porozumienie nowacyjne nr (...). W § 1 pkt. 1 strony zgodnie oświadczyły, że (...) S.A. jest wierzycielem pozwanego z tytułu zobowiązań określonych w załączniku nr 1 do porozumienia. W następnym punkcie strony potwierdziły, że stan zobowiązań pozwanego wobec powoda na dzień 10 maja 2013 r. z tytułu przeterminowanych należności głównych wynosi 519.475,29 zł., a z tytułu odsetek ustawowych 35.572,45 zł. W pkt. 3 (...) Publiczny Zespól (...) w K. oświadczył, że wymienione wierzycielności uznaje za bezsporne i wymagalne. W następnym § strony zgodnie ustaliły, że zastępują zobowiązania pozwanego wymienione w § 1, zobowiązaniem pozwanego do spłaty zadłużenia na warunkach określonych w porozumieniu z dnia 23 lipca 2013 r. Porozumienie zastąpiło wszelkie uprzednio zawarte pomiędzy stronami umowy lub porozumienia regulujące spłatę przez pozwanego wierzycieli. W § 3 i 4 (...) Publiczny Zespól (...) w K. zobowiązał się do zapłaty należności głównych w wysokości 519.475,29 zł. oraz odsetek ustawowych w wysokości 35.572,45 zł. zgodnie z harmonogramem spłat, stanowiącym część porozumienia. W przypadku nieterminowej zapłaty strony ustaliły, że będą miały zastosowanie § 7 i § 8 porozumienia. W myśl § 8 pkt. 1 niespłacone w terminie określonym w porozumieniu należności oraz należności wymagalne traktowane są jako zadłużenie przeterminowane. Kolejny punkt stanowił, że od kwoty głównej zadłużenia przeterminowanego, wierzyciel może naliczać odsetki w wysokości 1,5 stopy odsetek

ustawowych, które są naliczane od dnia powstania zadłużenia przeterminowanego do dnia jego zapłaty. W imieniu (...) Publicznego Zespołu (...) w K. porozumienie podpisał dyrektor szpitala, A. M..

(porozumienie nr (...) k. 38- 40, załącznik nr do porozumienia k. 41- 46, harmonogram spłat k. 47, 48, 49, 50).

(...) Publicznego Zespołu (...) w K. z tytułu porozumienia z dnia 23 lipca 2013 r. dokonał na rzecz powoda zapłaty w dniu 27 sierpnia 2013 r. kwoty 61.308,80 zł., w dniu 28 października 2013 r. kwoty 50.843,86 zł., w dniu 26 listopada 2013 r. kwoty 50.522,57 zł., w dniu 30 grudnia 2013 r. kwoty 49.925,89 zł., w dniu 27 stycznia 2014 r. kwoty 49.099,71 zł. i kwoty 49.574 zł., w dniu 26 lutego 2014 r. kwoty 48.395,93 zł., w dniu 21 marca 2014 r. kwoty 173.158,41 zł., a w dniu 10 października 2014 r. kwoty 13.505,96 zł. i kwoty 51.471,15 zł.

(potwierdzenia transakcji k. 91- k. 100)

Zadłużenie (...) Publicznego Zespołu (...) w K. z tytułu nieterminowych spłat dokonywanych niezgodnie z harmonogramem stanowiącym część porozumienia z 23 lipca 2013 r. na dzień 16 grudnia 2014 r. wynosiło 3.738,84 zł.

(noty odsetkowe o nr (...). (...) k. 35, 4919/2013/Por. (...) k. 36 i 3237/2014/Por. (...)- k. 37, wyliczenie salda należności k. 34)

Pozwany działa w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Jego organem założycielskim jest Powiat K.- (...).

(informacja z KRS k. 78- 82)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie powołanych wyżej dowodów w postaci dokumentów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Powód dochodził od pozwanego kwoty 3.738,84 zł. z umownymi odsetkami w wysokości półtorakrotności stopy odsetek ustawowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zapłaty not odsetkowych o nr (...). (...), (...). (...) oraz (...). (...), wystawionych z powodu nieterminowej zapłaty zadłużenia wynikającego z harmonogramu spłat, stanowiącego część porozumienia z dnia 23 lipca 2013 r. Należy zwrócić uwagę, że wspomnianym porozumieniem objęto wierzytelności nabyte przez powoda od wierzycieli pozwanego z tytułu zawartych umów na dostawę towarów, wymienione w załączniku nr 1.

(...) Publiczny Zespół (...) w K. kwestionował zasadność roszczenia powoda podnosząc, że czynność prawna w postaci porozumienia z dnia 23 lipca 2013 r. jest nieważna z uwagi na treść przepisu art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej, który do skutecznej zmiany wierzyciela wymaga zgody organu założycielskiego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Natomiast pozwany nie kwestionował wysokości dochodzonej przez powoda należności z tytułu zapłaty not odsetkowych. Zatem kluczowe dla rozstrzygnięcia przedmiotowego sporu było udzielenie odpowiedzi, czy porozumienie z dnia 23 lipca 2013 r. godzi w powyższy przepis, za którego naruszenie sankcją jest nieważność czynności prawnej, na co powoływała się strona pozwana.

Zgodnie z art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot tworzący. W przepisie art. 54 ust. 6 przewidziano nieważność umowy zawartej z naruszeniem wymogów określonych w ust. 5. Powód nie przedstawił żadnego dowodu, z którego wynikałoby, że organ założycielski (...) Publicznego Zespołu (...) w K. wyraził zgodę na zawarcie porozumienia z 23 lipca 2013 r. W ocenie Sądu brak zgody Powiatu K.- (...) będzie miał skutek w postaci nieważności.

Sąd podziela argumentację Sądu Najwyższego zawartą w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 czerwca 2014 r. (sygn. akt I CSK 428/13), w którym zwrócono uwagę na cel i charakter regulacji prawnej zawartej w art. 54 ust. 5 i

6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. W powołanych przepisach przewidziano nie tylko zakaz dokonywania czynności prawnych prowadzących do zmiany wierzyciela zakładu opieki zdrowotnej, ale nawet szczególną reglamentację prawną obrotu wierzytelnościami „szpitalnymi” i to w interesie ogólnym, a nie tylko samej jednostki leczniczej. Świadczą o tym wskazane w ustawie przesłanki udzielenia zgody, czas jej udzielenia (ex ante, a nie ex post), procedura jej udzielenia, a także przyznanie legitymacji czynnej organowi założycielskiemu w procesie o stwierdzenie nieważności czynności prowadzącej do zmiany wierzyciela. Należy podzielić ocenę Sądu Najwyższego o konieczności brania pod uwagę ratio legis art. 54 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Powołane przepisy mają na celu zapobieżenie narastaniu zadłużenia zakładów opieki zdrowotnej, co stanowi z reguły efekt komercyjnego obrotu wierzytelnościami, niezależnie od przyjętej w danym przypadku formy prawnej obrotu i etapu uzyskiwania wspomnianego efektu. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że zakłady opieki zdrowotnej mają do spełnienia funkcje lecznicze w interesie ogólnym, a ich uczestniczenie w obrocie prawnym powinno sprzyjać niezakłóconemu wypełnianiu tej funkcji.

Również w wyroku z dnia 9 stycznia 2015 r. (sygn. V CSK 111/14) Sąd Najwyższy zwrócił uwagę na wysoce reglamentacyjny charakter regulacji prawnej zawartej w art. 54 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Reglamentacja ma szerszy zasięg, nie ogranicza się wyłącznie do obrotu wierzytelnościami wobec zakładów opieki zdrowotnej, ale również do dysponowania przez nie innymi składnikami majątkowymi, pomimo wymienionej w art. 54 ust. 1 powołanej ustawy zasady samodzielności majątkowej. W związku z tym w ocenie Sądu Najwyższego, którą Sąd w całości podziela, kategoria „czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej”, przyjęta w art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, nie jest pojęciem dogmatyczno- prawnym, którym m. in. posługuje się doktryna prawa cywilnego. Jest to jedynie formuła przyjęta na użytek ustawy o działalności leczniczej w intencji objęcia nią wielu przypadków zmiany wierzyciela. Nie można zatem zakładać, że chodzi tu o jakiś wyczerpujący katalog takich czynności prawnych, ograniczonych jedynie do przelewu wierzytelności, instytucji zbliżonych do przelewu lub nawiązujących do konstrukcji przelewu. Zamierzeniem ustawodawcy nie było na pewno budowanie zamkniętego katalogu czynności wspomnianych w art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej. Ustawodawca na pewno zmierzał do wyeliminowania takiej sytuacji, w której w wyniku dokonania określonej czynności prawnej pojawi się nowy wierzyciel zakładu opieki zdrowotnej, dochodzący należności wynikającej z pierwotnie zawartej umowy. Rola sądu pozostaje zatem ocena tego, czy określona czynność prawna, nienależenie od jej prawnej konstrukcji i zasadniczej funkcji, ma w istocie na celu in concreto zmianę wierzyciela w rozumieniu art. 54 ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

Wobec tego nie ulega żadnym wątpliwości, że zawarte przez powoda z wierzycielami pozwanego umowy cesji miały na celu zmianę wierzyciela w rozumieniu powołanego przepisu. W ocenie Sądu doszło przez (...) spółka z o.o. do naruszenia przepisów o charakterze bezwzględnie obowiązującym, gdyż powód zaniechał pozyskania zgody organu założycielskiego (...) Publicznego Zespołu (...) w K.. W konsekwencji umowy cesji pomiędzy powodem, a wierzycielami pozwanego są dotknięte nieważnością. Co zrozumiałe sankcją nieważności jest dotknięte również porozumienie nowacyjne nr (...) z dnia 23 lipca 2013 r. Skoro pozwany podniósł skuteczny zarzut nieważności umowy z dnia 23 lipca 2013 r., wskazywana przez powoda okoliczność zapłaty przez pozwanego części zobowiązań objętych porozumieniem nowacyjnym, ze zrozumiałych powodów nie może mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia Sądu.

Zgodnie z art. 496 kpc po przeprowadzeniu rozprawy sąd wydaje wyrok, którym nakaz zapłaty w całości lub w części utrzymuje w mocy albo go uchyla i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też postanowieniem uchyla nakaz zapłaty i pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Wobec tego, że Sąd uznał żądanie pozwu za niezasadne, wyrokiem uchylił nakaz zapłaty wydany w dniu 27 stycznia 2015 r. w sprawie VIII Nc 9651/14 i oddalił powództwo.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając powoda, jako stronę przegrywającą w całości, obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego całości kosztów procesu. Na koszty te złożyły się opłata od zarzutów w wysokości 75 zł., wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego (§ 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy

prawnej udzielonej z urzędu DzU z 2002 Nr 163, poz. 1349 z późn. zm) w wysokości 600 zł. oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Pozostała część zasądzonych kosztów to opłata sądowa od pozwu.